

PAMOKOS, VEIKLOS PLANAS

TEMA: *GEDIMINAIČIŲ STULPAI*

KLASĖ: 1-2

IŠ BENDRŲJŲ PROGRAMŲ SRITIS:

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Bendrosios:

1. Mokėjimo mokytis – kryptingai nagrinėja muziejaus erdvėse pateiktą informaciją: ieško Gediminaičių stulpų senuose kokliuose, monetose ir atkurtose rezidencijos menėse, analizuoja jų struktūrą, simboliką;
2. Komunikavimo – bendrauja, bendradarbiauja su edukatoriumi, grupėje bendradarbiauja tarpusavyje, mokosi perteikti naują informaciją;
3. Pažinimo – mokosi orientuotis naujose erdvėse, analizuoja naują, specifinę informaciją, ugdo gebėjimą ją klasifikuoti ir apibendrinti;
4. Iniciatyvumo ir kūrybingumo – mokosi kūrybiškai pritaikyti naują informaciją, pasitelkę įgytas žinias atkuria Gediminaičių simbolį.

Dalykinės

1-2 klasė

1. Pavaizduoti Lietuvos valstybės simbolius ir paaiškinti jų prasmę.
2. Nurodyti Lietuvos valstybės simbolius.

REFLEKSIJA, ĮSIVERTINIMAS (5 min.)

Apibendrinama darbo rezultatai, mokiniai patys įsivertina kaip jiems sekėsi dirbti netradicinėse erdvėse, ką naujo sužinojo, kaip sekėsi atlikti praktinę užduotį.

MOKYMOSI UŽDAVINIAI

Gilinti žinias ir supratimą apie Lietuvos valstybę, jos simbolius, įžymiausius asmenis ir jų veiklą.

ŠALTINIAI (MOKYTOJUI)

1. Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymas, prieiga per: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=4056&p_k=1
2. Lietuvos heraldika, sud. Rimša Edmundas, Vilnius: Baltos lankos, 2008.
3. Rimša E., Heraldika. Iš praeities į dabartį, Vilnius: Versus aureus, 2004.
4. Šiaulių televizijos laidos „Bitinijos šalis“ fragmentas apie Vilniaus įkūrimą ir LDK Gediminą (2008)
5. Valdovų rūmų muziejaus virtualus gidas, prieiga per: <http://3dvilnius.lt/valdovurumai/>

TRUKMĖ

1 VAL.

NAMŲ DARBAI

Pasitarti su namiškiais dėl pagarbios vietos ir padėti joje Gediminaičių stulpų vėliavėlę.

MEDŽIAGĄ PARENGĖ

Vida Kaunienė, Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, edukacijos koordinatore.

VIETA

NACIONALINIS MUZIEJUS LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ RŪMAI, katedros a. 4, Vilnius

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų ekspozicijos aktualių stendų ir eksponatų aprašas:

0 aukštas (rūsysis) XIV a. pilių mūrai.

4.1. Maketas. XIII a. pab. – XIV a. pr. Vilniaus pilys – ikigotikinis ankstyviausių mūrų periodas, pirmųjų Gediminaičių valdymo metai.

4.5. Stendas. Lietuva XIII a. pabaigoje – XIV a. I pusėje: Gedimino valdymas (Gedimino stulpai ir Gedimino laiškais)

4.6. Stendas. Medinė architektūra ir Ankstyvoji mūrinė pilis Vilniuje (Yra Gedimino portretinė graviūra iš A. Gvagninio “Sarmatiae Europae scriptio...“, 1581)

5.6. Stendas. Vytauto (1392/1401 -1430) valdymas Lietuvoje (Vytautas (?) sėdintis soste, Paryžiaus arsenalo bibliotekos herbynas, apie 1555 m, Gedimino stulpai.).

5.12. Stendas. Kazimiero Jogailaičio rezidencija Vilniuje. (ilustr. „Kazimiero Jogailaičio laikų gotikinis koklis su Gediminaičių – Kęstutaičių heraldiniu ženklu Gedimino stulpais iš Vilniaus Žemutinės pilies rezidencijos, XV a. vidurys - antra pusė“).

5.13. Vitrina. Koklio (?) fragmentas su Gedimino stulpais.

6.1. Stendas. Aleksandro (1492/1501 – 1506) valdymas Lietuvoje (ilustr. Soste sėdintis Aleksandras, apsuptas didikų su LDK ir Lenkijos heraldika. Gedimino stulpai).

I aukštas

(Siena ekspozicijoje) Lietuvos valdovų genealogija ir jų giminystės ryšiai su Europos monarchų šeimomis.

II aukštas

Salė 22. Gotikinės menės skliautuose raktiniai akmenys su Gediminaičių stulpais.

Salė 23. Renesansinėje sosto menėje frize nutapytas herbas su Gediminaičių stulpais (pagal Paryžiaus arsenalo bibliotekos herbyną, apie 1555 m.) Gediminaičių stulpai Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų istorinės ir architektūrinės raidos ekspozicijoje apie didinguosius Gediminaičius kalbėsime lankydami išlikusius senųjų pilių mūrus (0 aukštas), prisiminsime Gedimino pilies istoriją (maketas 4.1) ir nagrinėdami užrašus ir ikonografiją stenduose (4.5; 4.6; 5.6; 5.12), ieškodami Gediminaičių stulpų senuose kokliuose (vitrina 5.13). 1 aukšte dinastinius ryšius ir ženklą matysime didžiuliame Genealoginiame plakate. Atkurtų interjerų ekspozicijoje ieškosime rezidencijos gotikinės menės (22) skliautuose raktinių akmenų ir renesansinėje sosto menėje (23) frize nutapyto herbo su Gediminaičių stulpais. Sustosime prie maketo, vaizduojančio Gedimino laikų Vilniaus Žemutinę ir Aukštutinę pilies. Minutės vaizdo įrašas padės įsiminti Vilniaus miesto įkūrėjo vardą ir įvykių laiką. XIV a. skydo rekonstrukcija turėtų pasitarnauti kaip vaizdinė ir taktinė priemonė paryškinanti riterių laikų vaizdinį.

INTEGRACIJA:

Vidinė (nurodomos temos)

Pasaulio pažinimo bendrosios programos 1-2 kl.

Žmonių gyvenimas kartu. Gebėti įsitraukti į grupės darbą; veikti taip, kad nekiltų nesutarimų. Išklausti ir vertinti kitų nuomonę, atsižvelgti į ją; išsakyti savo požiūrį. Žmonių gyvenimo kaita. Pavaizduoti Lietuvos valstybės simbolius ir paaiškinti jų prasmę; nusakyti, ką galima sužinoti apie praeitį iš paprasčiausių istorijos liudytojų (senų laiškų, nuotraukų, darbo įrankių ir kt.); paaiškinti, kuo skiriasi išgalvotos istorijos nuo tikrų įvykių; kurti fantastines istorijas, pateikti realių faktų; rinkti informaciją iš įvairių istorijos šaltinių, ją panaudoti. Žmogus ir gyvoji gamta. Rasti reikiamą informaciją prieinamuose šaltiniuose; klausinėti draugų, suaugusiųjų, mokytojų. Žmogus ir negyvoji gamta. Apibūdinti gerai pažįstamos aplinkos daiktus pastebint, kokios medžiagos juos sudaro.

Tarpdalykinė (nurodomos temos kituose dalykuose)

Lietuvių gimtoji kalba. Klausymas ir kalbėjimas. Aktyviai klausytis ir suprasti informacijos turinį.

Technologijos. Technologiniai procesai ir jų rezultatai. Mokytojui padedant, atrinkti darbo priemones, medžiagas, organizuoti darbo vietą, saugiai, nuosekliai gaminti numatytus gaminius. Savais žodžiais paaiškinti, kam ir kuo gali būti naudingas gaminy.

MOKYMOSI VEIKLA

Įvadas. 5 minutės. Susipažįstame, susitariame dėl taisyklių. Pateikiami 2-3 klausimai apie Vilniaus, mūsų sostinės įkūrėją ir simbolius, kuriais išsiaiškiname, ką mokiniai žino, ką vadina simboliais ir ženklais (pvz.: Koks Lietuvos valdovas labiausiai nusipelnė Vilniui? Kas yra Vilniaus simbolis, ženklas? Kokie ženklus mes matome, atpažįstame, kam jie reikalingi?)

Informacijos pateikimas. 10 min. Muziejaus ekspozicijoje (0 a. apžiūrėti, aptarti objektus, kurie iliustruoja Gediminaičių dinastijos laikus, kuriuose vaizduojama Gediminaičių dinastijos ženklas; Prie maketo (Nr. 4.1) aptarti valstybės ir sostinės sampratas, LDK Gedimino valdymo laiką ir nuopelnus;

Praktinė dalis. 25 min. Dirbtuvėse apžiūrimas skydas, mokiniai stengiasi nusakyti: Ką vaizduoja stulpai? Kodėl ženklai skyde? Mokiniai turi galimybę patys pasigaminti po istorinę vėliavėlę su Gediminaičių stulpais, panašią į tą, kuri vienijo mūsų karius Žalgirio mūšyje: iš geltono audinio reikia išsikirpti ženklą, kurį turi priklijuoti ant raudono lininio audinio ir užmauti ant medinio kotelio. Dalinamės priemonėmis, aptariame medžiagas, paisome darbo tvarkos.

Žinių įtvirtinimas. 10 min. Pateikiamas klausimas, kas ir kada įkūrė Vilnių, mokiniai atsakymą turėjo išgirsti ir pasitikslinti pažiūrėję minutės vaizdo įrašą apie Vilniaus įkūrimą (interviu su archeologu). Po to keliaujama apžiūrėti Gediminaičių stulpų į interjerų ekspoziciją (menė 22 ir 23). Mokiniai rungiasi atpažindami ženklą.

Refleksija, įsivertinimas. 5 min.

INFORMACIJA MOKYTOJUI

Į pamoką reikia registruotis, užsiėmimą veda muziejaus edukatoriai. Mokytojas ir edukatorius bendradarbiauja. Informacijos pateikimas ir žinių įtvirtinimas gali vykti kita ar įvairia ekspozicijos lankymo ir priemonių naudojimo seka.